

The image is a composite of two photographs. The top half shows a low-angle view of several large, cylindrical industrial storage tanks with blue metal railings. The bottom half shows a close-up of a person's hands holding a white hard hat. The person is wearing a dark long-sleeved shirt and a bright orange safety vest with reflective strips. The background is a blurred industrial building.

SLÄCKMEDELS- CENTRALEN SMC AB

SLÄCKMEDELS-
CENTRALEN
SMC AB

Drivmedelsbolagen i Sverige bildade 1994 företaget Släckmedelscentralen – SMC AB i syfte att förebygga och släcka bränder på oljedepåer. SMC har investerat i utrustning samt träffat avtal med lokala räddningstjänster om beredskap och drift av den operativa verksamheten. Depånätet i Sverige är indelat i fyra regioner och i varje region finns en resursdepå som ansvarar för alla depåer i regionen. Utöver ägarna har även andra företag som lagrar och hanterar petroleumprodukter tecknat samarbetsavtal med SMC.

SMC Säkerhets- och släckningsarbete i samverkan

Skydds- och säkerhetsarbetet är en viktig del av arbetet inom en oljedepå. Det förebyggande arbetet har bedrivits framgångsrikt och olyckor och bränder är sällsynta.

Kvalitetscertifiering och proaktivt säkerhetsarbete är ytterligare sätt att förbättra och utveckla skyddsarbetet för att minska riskerna för olyckor och bränder. I Sverige har endast en större cisternbrand inträffat (1956) under hela den tid vi använt olja och bensin.

Enligt gällande lagstiftning är det anläggningsägarens ansvar att hålla med utrustning och ordna beredskap i skälig omfattning på sådana verksamheter där en olycka kan orsaka allvarliga konsekvenser för människor eller miljö.

I tidigare Räddningsverkets, numer MSB- Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps skrift ”Brandskydd i oljedepå, rekommendation” ges vägledning för utformandet av brandskyddet på oljedepåer. Rekommendationen är framtagen i samråd med Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, Svenska brandskyddsföreningen, MSBs enhet för brandfarliga och explosiva varor, Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet (SPBI) och berörda räddningstjänster.

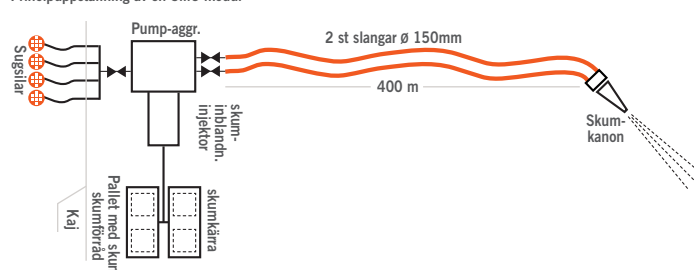
Cisternbränder är sällsynta men för att ändå ha resurser att kunna släcka en sådan brand, om den trots allt skulle inträffa, bildade drivmedelsbolagen i Sverige 1994 företaget Släckmedelscentralen – SMC AB.

Grundläggande uppgifter rörande strategi och utrustning är hämtade från SP:s rapport 1992:02 ”Dimensionering, utrustning och val av taktik är avgörande vid släckning av cistern- och invallningsbränder”.

Det säkraste sättet att släcka

Slutsatsen i SP:s utredning var att det säkraste sättet att lyckas med att släcka en cisternbrand är med mobil släckutrustning. Utrustningen är dimensionerad för att kunna påföra 10 liter filmbildande alkoholbeständigt skum per m² och minut i 90 minuter på en brandyta. Vid en eventuell cisternbrand är det SMCs uppgift att släcka branden. Det lokala brandförsvaret uppgift är att förhindra brandspridning genom att kyla hotade objekt till dess SMC är på plats och kan släcka branden.

Principuppställning av en SMC-modul

SMC AB

c/o Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet
Tel. 08-667 09 25. www.spbi.se

Stockholms brandförsvaret
Tel. 08-454 87 00

Räddningstjänsten
StorGöteborg
Tel. 031-335 26 00

Räddningstjänsten Syd
tel. 046-540 46 00

Medelpads
Räddningstjänstförbund
Tel. 060-12 32 00

Organisation

SMC administreras genom Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet SPBI. Operativt sköts verksamheten genom avtal med räddningstjänsterna. På varje resursdepåort finns dessutom en koordinator som ansvarar för övningsverksamhet, utbildning och andra SMC-frågor inom respektive region. All personal som arbetar med SMC på respektive ort är utbildad i handhavande av specialutrustningen och i cisternbrandsläckning. På varje plats finns också ett antal teamchefer som är utbildade i taktik och strategi för cisternbrandsläckning. Totalt i landet finns cirka 200 specialutbildade brandmän och cirka 30 teamchefer.

Vid utryckning består varje SMC-team av en teamchef och fem brandmän. Beredskapen upprätthålls 24 timmar per dygn 365 dagar per år.

Utrustning

Utrustningen är modulbaserad där varje modul består av

- En dieseldriven pump med en kapacitet på 10 000 liter/minut.
- 2 x 400 meter brandslang, diameter 150 mm.
- 16 m³ filmbildande alkoholbeständig skum-vätska.
- Inblandningsutrustning för 3 % och 6 % skum.
- En skumkanon med en kapacitet på 8 000 liter/minut.

Modulerna kan antingen köras parallellt eller i serie. Utrustningen kan transporteras med lastbil eller med flygvapnets Herculesplan. Totalt i landet har SMC 8 st pumpar, 8 st kanoner, 144 m³ skumvätska, 4 000 m brandslang, fyra slangutläggningsenheter, samt 8 skuminblandningsenheter.

Larmrutiner

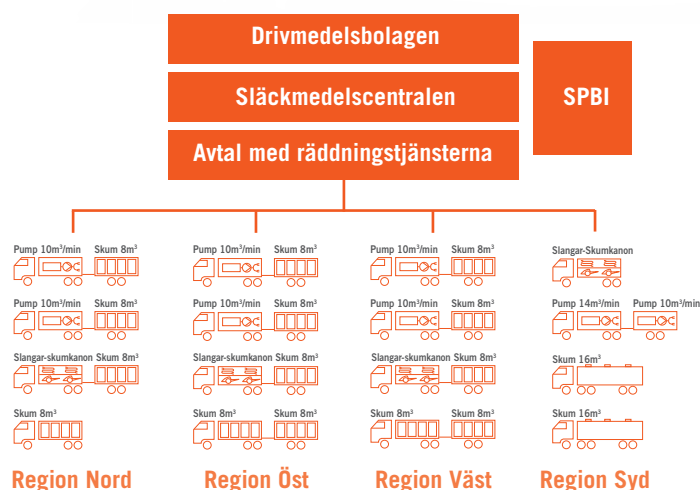
SMC larmas via SOS Alarm av ansvarig räddningsledare på brandplatsen. Efter larm ska SMC vara på väg mot brandplatsen inom 30 minuter.

Övningar

En viktig uppgift för SMC är att förbereda och utveckla brandskyddsarbetet genom att genomföra övningar på depåerna. SMC genomför varje år fem till åtta stora övningar.

Landet delas in i fyra regioner och respektive resursdepå svarar för depåerna inom regionen. Gotland ingår i Region Öst.

Övningarna genomförs i samarbete med den lokala räddningstjänsten, oljehamnen och depåansvariga. Förberedande diskussioner hålls regelbundet innan en praktisk övning genomförs. Baserat på erfarenheterna från övningarna och de diskussioner som förs med lokal räddningstjänst och ansvariga för anläggningarna utarbetas insatsplaner både för SMC och för den lokala räddningstjänsten för hur en insats ska göras för olika brandscenarios. Övningar har genomförts en eller flera gånger på samtliga depåorter i landet. Övningsfrekvensen varierar mellan 3–5 år beroende på depåernas storlek och omfattningen av verksamheten på orten.

En storskalig övning innefattar flera olika arbetsmoment, t ex transport till brandplatsen, uppställning av pumpar, utläggning av slang samt uppställning och användning av skumkanoner.

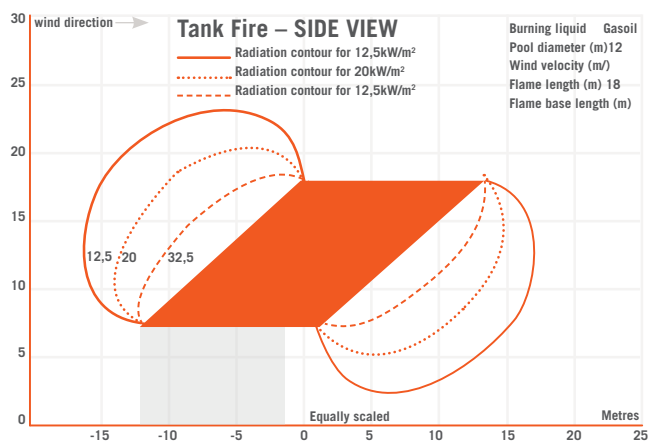
Två av SMCs moduler.

Insatser inom olika områden

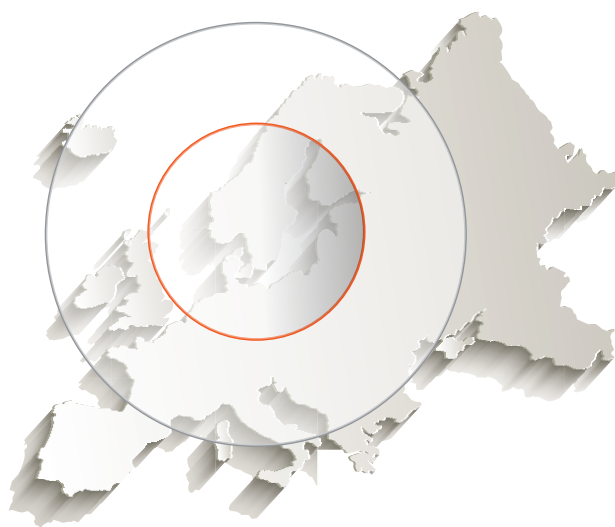
SMCs utrustning har också kommit till användning inom andra områden än cisternbränder. Några exempel är stora bränder eller olyckor t ex en kemikalieolycka i Kälarne 1997, skogsbranden i Tyresö 1999, urspårning av gasoltåg i Borlänge 2000, kemikalieolycka i Venezuela 2000, brand i däcklager i Malmö 2001, brand i batterilager i Landskrona 2001, brand i pelletsilo i Härnösand 2004, Akzo-Nobelbranden 2005 och Kemira 2005. SMC pumpade också färskvatten i Karlstad 2006, genomförde läns pumpning av vatten för Banverket i Mölndal 2006, levererade 10 m³ skum till SRVs insats under skogsbranden i Montenegro 2007 och skum till pelletsbrand i Västerås 2007. SMC har dessutom genomfört en avgörande insats i en stor flisstackbrand i Mönsterås Pappers- och massabruk 2011 samt i industribränder i Halmstad 2012 och i Malmö 2013.

Sammanfattning

Med SMC och den utrustning som man förfogar över och med professionell specialutbildad personal från räddningstjänsterna har Sverige idag kapacitet att släcka allvarliga bränder i oljedepåer. Tack vare flexibiliteten att transportera och använda utrustningen är det också möjligt att utnyttja denna resurs även utanför Sveriges gränser.

Beräkning av brandscenario med hjälp av PIPA (Pre Incident Planning Assessment).

SMCs utrustning kan transporteras med flyg. Bilden visar räckvidden för 2 respektive 4 timmars flygtid.